

Két asszony — a többiért

Réthalmi Sándorné és Satori Lászlóné, a várpalotai nőtanács aktívái, az asszonyok problémáinak lelkes szószólói. Reggeltől estig járják a várost. Hol a Pétre, vagy az Inotára induló autóbuszokra kapaszkodnak, hol türelmesen hallgatják az asszonyok panaszát, hol valamely hivatalban várnak kitarotán, míg elintézik ügyüket. Régebben külön-külön jártak. Most többnyire együtt mennek. Azt mondják, így „bizottságnak” tekintik őket, s eredményesebb a munkájuk.

Fáradhatatlanul szervezik a nőtanácsokat, üzemi nőbizottságokat. A Várpalotai Szépbányászati Tröszt üzemei zömében már működik a nőbizottság. Október elején a tröszt központjában is megalakították a nőtanácsot, megválasztották a 3 tagú vezetőséget. Csaknem egynél több hozták létre a szakszervezeti nőbizottságot Inotán, az Alumíniumkohóban. A nőbizottság elnöke azóta rendszeresen részt vesz az üb. ülésein, elmondja a nők problémáit, és segítséget kér azok megoldásához.

Az iskolai szülői munkaközösségnek megalakításában is segítettek. Most legfőbb gondjuk a várpalotai asszonyoknak, hogy rendbehozzák, otthonossá tegyék a nőtanács helyiségét. A november 4-én kezdődő szabóvarró tanfolyamot már a megszépült helyiségben akarják megtartani. Úgy tervezik, összesen 60-an vesznek részt a kezdő és haladó fokú tanfolyamon.

November 7-ére is készülnek, szovjet-magyar asszonytalálkozóval akarják megünnepelni a napot.

Számtalan, — néhány, vagy többszáz asszonyt érintő — problémával, panasszal is törődnek. Többek között elintézték, hogy a bányánál dolgozó nők kölcsön-mosógéphez jussanak. Ellenőrzik, hogy az egyes üzemeknél pontosan betartják-e a munkásszónokok érdekét védő rendelkezéseket, nem engedik, hogy csorbát szenvedjenek a nők jogai.

Megalakult a KISOSZ várpalotai csoportja

Az elmúlt napokban a várpalotai kiskereskedők jól sikerült gyűlést tartottak. A gyűlésen alakult meg a KISOSZ várpalotai csoportja. Tüjner elvtárs, a megyei KISOSZ iroda titkárnak beszámolója nyomán igen színvonalas vita alakult ki. A vita során a tagság hozzászólásai mellett az érdekelt hatóságok megjelent megbízottai is elmondták véleményüket a helyi magánkiskereskedők munkájával kapcsolatban. Luptovszky elvtárs, a megyei tanács kereskedelmi osztálya részéről vázolta a magánkiskereskedők szerepét a dolgozók ellátásában. Felhívta a megjelentek figyelmét az árusítás szabályos formáira és figyelmeztette a kereskedőket a rendeletek betartására. A helyi tanács részéről Ko-

vácsné elvtársnő és Koscsicsák elvtárs megállapították, hogy a helyi „maszekok” jó munkát végeznek, a helyi árualapok feltárásával és munkájukkal kiegészítik az állami és szövetkezeti kereskedelmet, segítik a város dolgozóinak áruellátásában. A tagok felszólalásaikban kijelentették, hogy a hatóságokkal vállvetve harcolnak a piacon a spekuláció ellen és ha közülük valaki a dolgozók megkárosítására vetemedik, azt soraikból kirekesztik. A gyűlés határozatba hozta: a várpalotai magánkiskereskedők a Kádár-kormány mögött sorakoznak föl, a szocialista építész és a béke nagy ügye mellett állanak. A tagok elhatározták, hogy a jövőben gyakrabban gyűlnek össze közös problémáik megbeszélésére.

Óh természet, óh dicső természet...

Nem, nem akarok véled versenyezni, úgy is tudom, ahul maradnék. Csodállak és szeretlek! Szeret Téged együtt sok-sok ember. És úgy vagyunk ezzel még ma is, mint a szép ifjú korban. Megyünk találkozni szerelmesünkkel vasárnap, ahelyett, hogy kényelmesen elnyújtoznánk a kellemes, rádiózene mellett, ágybakerve a reggelit. Ehelyett korán kelünk, s a dagadtra tömött hátszék alatt görnyedve megyünk Feléd imádot Cuha-völgyünk, ott a Bakony közepén.

Azt viszont senki sem vonhatja meg tőlünk, hogy szeressük a természetet, még akkor is, ha nincs bőrszegélyű celluloidból készült térkép-táskánk, térdén felül érő szarvasbőrnadrágunk, szegletesorrú túrabakancsunk, havasi gyopáros, zergetoilas kalapunk, menedékház plakettel teleszőgelt görbebotunk, iránytűnk, kötelünk és csákányunk. Ez mind jó, ha van, de nem ilyen a mi várpalotai természetjáró csoportunk. Szereti a természetet, van szabad vasárnapja, és kész.

Ezzel a két igen fontos kellelkel meg egy autóbusszal felruházza vág-tunk neki a Bakonyra a múlt vasárnap. Az csak természetes, hogy a természetjárók a nagy út előtt valami természetes szilvapálinkával kezdjék a napot. Ettől ugyan nem lett rózsaszínű a borongós őszi reggel, de növelte szép kilátásainkat. Bűnű bizony igen sápadtan érkezett Veszprémbe. Hiányzik neki a hegyi levegő — váltam felfedezni ábrázatán. — Alighogy megállt az autóbussz, futkosott egyik házból a másikba, míg végre megnyugodva, eredeti színből pompázva toppant az autóbussz elé. Há! tévedtem. Nem a hegyi levegő hiányzott neki.

Robog az autóbussz Zirc felé. Szembes vele a hosszú Dani bá magyarázza a gyerekeknek az út várható gyönyörtéségeit. Van egy gyönyörű park Zircen, hatalmas fák, bokrok és üde pázsit díszíti. Soh sem hittem volna, hogy egy igazi természetjáró ilyen sokoldalú botanikai képzettséggel bír. Magyarázták a növénynek őshonát, családját, fajta-

ját. Az egyik fánál Iván és Dani bátyánk élénk vitába kezd. — Füge — állítja Iván, — Tulipánfa — bizonygatja Dániel. Aztán ő mutatott egy fűgét, igaz, hogy nem tartozik a növények hegyi családjaéhoz sem, ez inkább amolyan emberi szokás.

Azt is tudni kell a természetjáróról, hogy egyben művészlélek is. Csodálattal adózik a művészet minden ágának. S ha már Zircen vagyunk, nézzük meg ezt a remekművű barokk templomot. Csodálatos csodái, szobrai, faragásai, az ember alkotói művészetét dicsérik — Micsoda partolói a művészetnek ezek a papok — jegyzi meg az egyik. — A kor nyugtalan képét bizonyítja, ez a művészet — magyarázza Miska bácsi a vezetőnk.

És a kornak egy másik hű képét is megtaláltuk: a hatalmas palota, a remekművű templom mellett: piciny ablakával, alázatosan lapuló cselédház, melynek egykori lakói faragták a világhírű domborműveket, a templom ékességét.

Most múzeológusunk és régészünk, a fiatal Tóth Árpád veszi át a vezetést. Irány Csesznek, az ősi várom. Az idő ráta ősi falak már messziről intgetnek. Hívnak minket, meg a műemlékbizottságot. Minket azért, hogy bámuljunk meg a lovagkor ittfelejtett tanúját, a műemlékbizottságot meg azért, hogy egy kis cemerettel, őrizze meg ezt a hatalmas várat a késői utókor számára.

Baktak fel a csoport a hegyoldalra, csak Schőny Józsa szítja a maga 100 kilóját, meg azokat a különös várurakat, hogy miért nem a völgybe építették a várat, hogy legalább ő is megnézhetné.

Aműt itt és innen láttunk, ahhoz kevés a szó. Be kár, hogy nem fordulhatunk Báthory Erzsébethez, a vár egykori, állítólag kegyetlen úrnőjéhez! Ő talán többet tudna mondani.

Amiért jöttünk, tulajdonképpen itt kezdődött. Miska bácsi állt az éle, és végig a birkaapáson, nekivágtunk a Bakonyra. Csörög az avar alábak alatt. Sistergve rebben félre a rozsdavörös levelészöngy, mellyel az őszi szél befedte az ember alig járt gyalogósvényt. Jelzést keressünk a kopaszodó fák derekán. Utirány Vinnye-Sándor-majort. Követjük a kanyargó utat, ezernyi őszi illat és íhlet leselkedik itt a természetjárókra. Az erdő mélyén a szemlanta dűledező viskók. Bettyártanyának nézné a gyomútan vándor. Mikor karavánunk elhalad, a Muzsa elől az erdő rejtekéből, és forró csókjával rabul ejti a menet végén baktató Lakatos Tibor barátunkat. A látomás előcsalja a papírt és ceruzát, néhány ügyes kézműszűlet, olyan bettyártanyát varázsol a papírra, hogy pandur legyen a talpán, aki erre merészkedik. Így lett aztán, hogy a mi Tibor barátunk a művészet mómorító kódében elvettette az utat, nem is találkoztunk vele, csak Gézaháza.

Karavánunk közben tovább baktak. Vépíros levélű szederindák kapaszkodnak felénk, kínálva édes fekete termésüket. Egy terebélyes öreg bükkfa vastag almot hintett éjjeli szállásul az erre csatangoló őzkeknek. Az enyhé dombhajlatról leereszkedve, csacsogó patak bukdácsol át a köveken. Ez az a híres Cuha-patak. Mögötte méltóságtelesen terpeszkedik a vinyesdormajori fűrésztelep. Utunk egyik, felejtethetlen állomáshoz értünk. Leheverünk a pázsitra, ki-ki beletúr táskájába, hátszékjába, és megfledkezve a természet örök szépségéről, élvezük a táplálkozás gyönyöreit.

A. M.

A Lottó e heti húzásának nyerőszáma 17, 40, 72, 76, 83

Tegnap húzták ki a november első hetében megrendező október havi tárgnyeremény húzásában résztvevő október havi szelvények közül annak a hétnek a számát, amelyiknek

Vezetőnk könyörtelen, csakhamar talpra állította a társaságot. Kitarult előtünk az ős Bakony. Balra a sárguló levelekkel borított meredély fenekén kanyarg a tisztavízű csobogó Cuha, jobbra fenn a meredek sziklákba kapaszkodó fák intgetnek a pöfögő vicinális felé. Athaladva három alagúton, élénk táru a Cuhai Kőbánya. Az emberi kézművű hegyoldalon hatalmas méshőtlombok csüngenek alá, Jajj, ha azok onnan egyszer elszakadnak!

A keskeny hegyzsoros egyszercsak kiszélesedik. Újra átkelünk, immár ki tudja hányadszor a patakon. A kis Márta, a felnőtteket megsegényítő ügyességgel szűkel körül-köré, és zokszó nélkül, de egy kis anyai segítséggel, tartja az iramot. Elől zsörtölődés, és fular száműgatók hálalatszának a pöfögő vicinális felé. A fák törzsén sárga-fehér csik és piros négyesűg jelzi, hogy jó irányban haladunk. Ismét felfelé kapaszkodunk. Egy valóságos hivatásos turista csoporttal találkozunk. A külső legalább is ezt mutatja, mert mindegyik kezében magavágta bot, és alaposan megcsappant hátszékű csüng a hátukon. Igyekeznek a Porva-Csesz-neki állomás felé. Hirt hoznak Tibor barátunkról, akinek ügylátszik sikerült kiszabadulnia a Muzsa élő karjaiból, és Gézaháza felé vette útját.

A dombról visszatekintünk, az őszi talán gazdagabb színekkel ékesíti a Bakonyt, mint a tavasz. A hegyoldal haragoszöld, foltjai elárujan, hogy ott fenyők dacolnak az idővel, és merészen törnek az ég felé. Másutt halvány-sárga, majd rozsdabarna színek mutatják, hogy búcsúzni készül a bükkfák lombja. A mintha vérrrel festenek foltokat, úgy virítanak a különböző csorjék és kőkök magukhoz a természet kedvelőinek tekintetét.

Egy keskeny bevégásban Károlyháza felé vezet az út. Keletoldalt sima-törzsű hatalmas szál bükkfák gyönyörködtetik a faiparban egy kácsi is jártas ember szemét. Aztán elhaladunk a menedékház mellett és egy csupasz dombhátra kapaszkodunk. Innen látszik mögöttünk a Körishegy. A kődbevesző távolságból csak a ritkán álló fenyők jelzik a Bakony legmagasabb pontját.

Egy irtáson vagyunk át. Körök és szederindák szörít át az egész irtást, alattuk szerényen sárguló cipkék levéllet sűrűn mutatkoznak a tavasszal oly kedves erdei számoéca. Előtünk egy fenyőerdő. A sűrű fák között egy nyilegyenes út, mintha alagutat képezne, úgy borulnak össze fölöttük feketén a fenyőlombok. A karaván egyetlenes léptekkel halad utolsó állomása, Gézaháza felé. Még egy rövid szelidgesztenyészator, és fölülnek a majori házak. A domb alján ott a menedékház.

A karaván betér, akad is dolga a csaposnak, hogy a fáradt társaság szomját jőféle borával oldja. A fadradság elszáll, a jökedv megérkezik. Odakünn patog a rózsaláng, pirul a nyáron sült szalonna, kiüriük a hátszékük, tarisznyák, telik a bendő. Tibor barátunk a zongoránál Chopin és Beethoven melodáikkal szóalkotja természetjáró barátait.

Szívnök tele emlékekkel, nyomunk elemősiával, kedvünk nótáikkal, a feketébe hajló késő bakonyi dél-utánon felszedelőzködünk és útnak indulunk, hazafelé. Így telt el egy vasárnap megyénk egyik legszebb táján, új emlékekkel leltünk gazdagabbak, új képek vesődték emlékeztünkbe, szeretett hazánkról, melyért élni és dolgozni érdemes.

A LÁBBELIK „ORVOSAI”

Egész nap esik az eső. Vége a verőfényes napoknak. Visszavonhatatlanul itt az ős, s vele együtt az őszi gondok.

Reménykedve veszem elő a csizmám, de amint kezembe veszem, csüggedt reménytelenség érzése kerít hatalmába, mert bizony nagyon beteg mind a kettő. Most mit csináljak?... Megvan! Elviszem a „lábbeli kórházba”, ott talán tudnak a bajokon segíteni. Gyermekes örömmel kapom fel halálosan beteg csizmám és indulok is vakmerő, bátor léptekkel.

Határozott szavakkal ecsetelem a tényállást a Vegyes KTSZ-ben Németh Gyula elvtársnak. Pár nyugodt szóval lecsitítja háborgó kétségem és kimondja a döntést: fejles, új kéreg, stb. Mértéket vesz — ebben az ügyben a legilletékesebbtől — a lábamról.

200 pár „elfelejtett lábbeli

Kíváncsi kérdéseimre készséggel válaszol: 27 éve dolgozik a cipész szakmában és (alakulásától) 1951. óta itt a KTSZ-ben. Rengeteg a megrendelés, de ennek csak örülnek. Annak viszont nem, hogy körülbelül 200 pár kijavított lábbeli van a pincében, amit nem vettek el a megrendelők. (Van két véte elfelejtett cipő is.)

Az egyik sarokban Schwarz Jánosné cipőkészítő szorgoskodik.

— Szereti a szakmáját? — Szeretem ám! — válaszolja esillogó szemmel. — Három éve csinálom, de higgye el, nem lehet megenni.

Öszhajú, idősebb ember jön ki a raktárból: Király József anyagkiadó. 30 éve dolgozik a szakmájában.

— A fogságban is szerencsém volt, — meséli — ott is a szakmában dolgoztam. Még 200 évig sem unnam meg.

Itt van még Léner Ignác átvevő, aki 34 éve dolgozik a szakmában.

Mennék is már, de még megkockázatok egy kérdést.

— Kik javítják ezt a tömérdek lábbelit és hol?

Király elvtárs elmosolyodik:

— A műhelyben. Éppen akartam kérdezni, hogy oda eljönne-e velem? Már megyünk is. Az épület mögötti utcában van a műhely, udvar közepén különálló épület. A láncra kötött kutya vezetett csaholással „üdvözlő!”

A szakma szerelmesei

A műhelyben érdekes kép fogad: mintha valaki az alacsony munkasztaloknak „négyesgöbe hozzám”-ot vezényelt volna. Körülötte munkájuk fölül görnyedő emberek. A helyiség nagy és világos. Középen nagyhasú kályha duruzsol barátságosan. Minden szempár felém fordul és bennük ég az emberi kíváncsiság: „Ki ez? Mit akar itt?” Nem sokáig hagyom kielégítetlenül a levegőben leppangó szemtűlközte kérdéseket.

Mindenki folytatja munkáját ott, ahol egy-két másodperccel előbb abbahagyta. Megindulok sorjában az asztalok körül. Első: Menyhárt József cipész, aki 30 éve üzi ezt a mesterséget és 6 éve szövetkezeti tag. Vegyesen dolgoznak, úgy érte, hogy ami jön, azt csinálják, például csizmafejelés (jó helyen járók) talpálás, és más javítás.

Öreg és fiatal

Kemény Lajos legrégebben, 41 éve dolgozik a szakmában. Ráncos arcán

nyoma van a dolgozó életnek, de azért jól tartja most is magát. Mellette Mórocz Pál tanuló. 18 éves. Még másfél év van vissza a felszabadulásig. Nagyon megszerette a cipész mesterséget. Nem is menne másnak. A KISZ-nek nem tagja, de szeretne az lenni. (A műhelyben ő az egyetlen tanuló. Baj van az utánpótlással! Valamit tenni kellene a KTSZ vezetőségének ebben az ügyben — legalábbis én ezt gondolom.)

A következő asztalnál készítik az új cipőket. Amsteiner Antal és Kovács Antal elvtársak. Bámulatás ügyességgel dolgoznak. Kovács Antal éppen egy női nyersgumitalpas cipőn ügyeskedik.

Harmadik asztal: Szináver Sándor általános javításokat csinál. Abbeli örömeinek ad kifejezést, hogy az újságtól érdeklődnek a KTSZ munkája iránt. Tizenegy előfizetője van a lapnak köztütköz, de örölk még sohasem irtak, pedig háromszor nyerték el a megyei vándorzászlót (ami már itt is maradt náluk). A minőségi és terveljesítési verseny során.

Bálint István szintén általános javításokkal foglalkozik. „A fiatalok csinálják csak az újakat” — mondja derűsen.

Freund Jánosné a tűzőgépet kezelő hat éve Eredeti szakmája szabó, de itt nagyon jól érzi magát, hiszen itt dolgozik a férje is. Tizenheten dolgoznak itt a műhelyben, de ebből három „ázsias”, egy meg szabadsgyon van.

Különös, jellegzetes szag terjeng a műhelyben. Mindenki vidám. Megszerették a szövetkezetet és nem hagynák el semmiért. Miért is hagynák? Hiszen itt az „emberi” megélhetés biztosítva van.